

شنونده غیبت

کلیدواژه: غیبت، غیبت کننده، غیبت شونده، شنونده غیبت.
پرسش: آیا شنونده غیبت در گناه غیبت کننده شریک است؟

فهرست مندرجات

۱ - متن کامل پرسش

۲ - پاسخ

۲.۱ - تذکر

۳ - دلیل گناه شنونده غیبت

۴ - بانویس

۵ - منبع

متن کامل پرسش

با سلام. اگر در یک جمع سه نفره نشسته باشم و آن دو نفر با هم غیبت دیگران را می‌کنند و با من اصلاً صحبتی نمی‌کنند، آیا من هم در گناه آنها شریکم؟

پاسخ

تعالیم دینی می‌گوید شنونده غیبت در گناه غیبت کننده شریک است. در کتاب‌های روایی، سر فصلی با همین موضوع در نظر گرفته شده که احادیث این مسئله در آن گردآوری شده است، در این فرصت به تعدادی از آنها اشاره می‌شود:

۱. «السَّامِعُ شَرِيكُ الْقَائِلِ»؛
[۱] تمیمی آمدی، عبد الواحد بن مجد، غرر الحکم و درر الکلم، محقق، مصحح، رجائی، سید مهدی، ص ۳۶، دار الکتب الإسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۴۱۰ق.

شنونده غیبت در گناه غیبت کننده شریک است.

۲. «السَّامِعُ لِلْغَيْبَةِ كَالْمُعْتَابِ»؛

[۲] لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسنی بیرجندی، حسین، ص ۲۹، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.

شنونده غیبت مانند غیبت کننده است.

۳. «السَّامِعُ لِلْغَيْبَةِ أَحَدُ الْمُعْتَابِينَ»؛

[۳] لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسنی بیرجندی، حسین، ص ۲۷، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.

فردی که به غیبت گوش می‌سپارد یکی از غیبت کنندگان است.

۴. «سَامِعُ الْغَيْبَةِ أَحَدُ الْمُعْتَابِينَ»؛

[۴] لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسنی بیرجندی، حسین، ص ۲۸۳، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.

شنونده غیبت یکی از غیبت کنندگان است.

۵. «سَامِعُ الْغَيْبَةِ شَرِيكُ الْمُعْتَابِ»؛

[۵] لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسنی بیرجندی، حسین، ص ۲۸۶، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.

شنونده غیبت در گناه غیبت کننده شریک است.

۶. «مُسْتَمِعُ الْغَيْبَةِ كَقَائِلِهَا».

[۶] لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسنی بیرجندی، حسین، ص ۴۸۵، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.

شنونده غیبت مانند گوینده غیبت است.

البته آنچه در این مسئله قابل توجه و دقت است؛ این است که اگر کسی که در مجلس غیبت حضور داشته باشد و با میل و رغبت گوش کند، در گناه غیبت شریک است و آنکه غیبت به طور اتفاقی به گوشش خورده و امکان بازداشتن دیگران از غیبت برای او وجود نداشته است، مشمول این احادیث نیست.

دلیل گناه شنونده غیبت

دلیل این که شنونده غیبت در گناه مانند غیبت کننده می باشد؛ این است که هر دوی آنها با رضایت در غیبت مشارکت دارند، و ذهن آنها مشغول به تصورات ناروایی است که مورد نهی است. تنها اختلافشان در این است که یکی گوینده است و دیگری شنونده. یکی با زبان می گوید و دیگری با گوش و با اختیار بد خودش تصورات کذب و حرام غیبت کننده را می پذیرد؛ چرا که با نشستن در مجلس غیبت، [نفس انسیان](#) با آن فضا انس و الفت پیدا می کند، در نتیجه آثار سوء آن مجلس مانند سم کشنده در روح و روان وی نفوذ می کند. [\[۷\]](#) مجلسی، مجد باقر، مرآة العقول فی شرح أخبار آل الرسول، محقق، مصحح، رسولی محلاتی، هاشم، ج ۱۰، ص ۴۱۳، دار الکتب الإسلامية، تهران، چاپ دوم، ۱۴۰۴ق.

بنابر این، باید گفت اگر به تمام آنچه که غیبت کنندگان در مورد فرد غایب گفتند و شما نیز به گفته هایشان گوش دادی، در گناه غیبت با آنها شریک هستی، اما اگر همین که آنها شروع به غیبت کردند، و شما تذکر دادی که غیبت نکنید! غیبت حرام است! و با تذکرات شما دیگر غیبت ادامه پیدا نکرد؛ یعنی یا آنها ساکت شدند و یا شما مجلس غیبت را ترک کردی، و یا اگر امکان نهی از منکر و ترک مجلس نباشد در برخوردت نشان دادی که از کارشان راضی نیستی مانند این که چهره ناراحت به خود گرفتی و از آنها روی برگرداندی و...، در گناه غیبت با آنها شریک نخواهی بود.

پانویس

۱. ↑ تمیمی آمدی، عبد الواحد بن مجد، غرر الحکم و درر الکلم، محقق، مصحح، رجائی، سید مهدی، ص ۳۶، دار الکتب الإسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۴۱۰ق.
۲. ↑ [لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسینی بیرجندی، حسین، ص ۲۹، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.](#)
۳. ↑ [لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسینی بیرجندی، حسین، ص ۲۷، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.](#)
۴. ↑ [لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسینی بیرجندی، حسین، ص ۲۸۳، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.](#)
۵. ↑ [لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسینی بیرجندی، حسین، ص ۲۸۶، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.](#)
۶. ↑ [لیثی واسطی، علی بن مجد، عیون الحکم و المواعظ، محقق، مصحح، حسینی بیرجندی، حسین، ص ۴۸۵، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ش.](#)
۷. ↑ مجلسی، مجد باقر، مرآة العقول فی شرح أخبار آل الرسول، محقق، مصحح، رسولی محلاتی، هاشم، ج ۱۰، ص ۴۱۳، دار الکتب الإسلامية، تهران، چاپ دوم، ۱۴۰۴ق.

منبع

[بانگاه اسلام کوئیت](#)

رده‌های این صفحه: [اخلاق اسلامی](#) | [ردائیل اخلاقی](#) | [غیبت](#)